

LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija: gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo klausimas - prioritetas

Raimonda BOJAŽINSKYTĖ

2021 metų gegužės 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo Konstitucijos salėje ir nuotoliniu būdu įvyko Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos (toliau - Komisija) eilinis posėdis, kuriame buvo svarstoma klausimai: dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo, įgijus kitos valstybės pilietybę, dėl pilietybės atkūrimo, referendumo įgyvendinimo galimybių.

Posėdžiui pirmininkavo LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininkai Dalia Asanavičiūtė ir Jonas Bružas. Posėdžio dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė, kuri padėkojo diasporai už lietuvių puoselėjimą. Ministrė Pirmininkė kalbėjo, kad ryšys su diaspora yra labai svarbus, pasidžiaugė užsienyje gyvenančių lietuvių aktyvumu, ir pabrėžė, kad vienas iš vyriausybės prioritetų yra „sugrįžtanti Lietuva.“

Dėl Referendumo ir Pilietybės įstatymo tobulinimo galimybių, siekiant Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo, įgijus kitos valstybės pilietybę kalbėjo Komisijos narys Gediminas Ramanauskas. Komisijos narys pabrėžė, kad vienas svarbiausių, jei ne pats svarbiausias, klausimas yra pilietybės klausimas. G.Ramanauskas pateikė Komisijos siūlymus sėkmingam pilietybės klausimo

sprendimui akcentuodamas, kad būtina pritarti LR Pilietybės įstatymo Nr.XI-1196 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr.XIVP-430, kuris patikslina asmens, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio LR pilietybę, apibrėžimą. G.Ramanauskas pabrėžė, kad reikėtų atidėti Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo dokumentų rengimą ir sprendimų dėl LR pilietybės netekimo priėmimą iki įvyks numatomas referendumas dėl LR pilietybės išsaugojimo 2024 metais, jei šis referendumas būtų skelbiamas. G.Ramanauskas pabrėžė referendumo svarbą.

Dž.G.Barysaitės nuotr.

Komisijos narys Rytis Virbalis pabrėžė, kad pilietybė nėra tik teisinė sąvoka ar socialinė kategorija, bet tai yra ypatingas – juridinis, socialinis, kultūrinis, emocinis, psichologinis piliečio ryšys su savo valstybe ir pilietybės netekimas nėra tik formalus teisės aktas. Kalbėdamas apie planuojamą referendumą R.Virbalis akcentavo išankstinės informacijos apie referendumą svarbą ir, kad didelį aiškinamąjį darbą turėtų atlikti ne tik užsienio lietuviai, bet ir Lietuvos Vyriausybė, ambasados, savivaldybės, seimo nariai, politinės partijos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke skaitydama pranešimą „Ką išmokome iš 2019 m. referendumo ir kaip toliau?!“ pabrėžė, kad tuometinis

referendumas buvo paskelbtas per vėlai, buvo sudėtinga, paini formuluotė, nevieningi Lietuvos Respublikos vadovai, vyriausybės institucijos, politinės partijos. D.Henke pabrėžė, kad pilietybės išsaugojimas turi būti valstybės prioritetinis klausimas, kurį spręsti reikia sutelkiant visas jėgas ir kuo skubiau.

Dž.G.Barysaitės nuotr.

Apie migracijos politikos aktualijas kalbėjo LR Vidaus reikalų viceministras Arnoldas Abramavičius. Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorė Evelina Gudzinskaitė pateikė Lietuvos pilietybės praradimo ir atkūrimo atvejų statistiką, pabrėždama, kad daugiau yra atvejų kai pilietybė atgaunama nei jos netenkama. Direktorė kalbėjo apie šiuo metu galiojančius reikalavimus išsviams, norintiems atgauti Lietuvos Respublikos pilietybę, apie pagrindines Lietuvos pilietybės neatkūrimo priežastis.

LR Seimo narė ir LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė pateikė informaciją apie Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymo Nr.XI-1196 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, akcentuodama, kad vietoj „iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjęs asmuo“ įrašytas „bet kuriuo metu iki 1940 m. birželio 15 d.“ leistų išvengti keistų nesusipratimų sprendžiant pilietybės atkūrimo ir išsaugojimo

klausimus. Komisijos pirmininkė pabrėžė, kad projekte siekiama aiškumo patikslinant įstatymo 2 straipsnio nuostatas ir sukonkretinant asmenis, kuriems gali būti atkuriamą pilietybė. Seimo narė tikisi, jog Seimas pritarš šiam projektui.

Apie teisės į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo įgyvendinimo problemas kalbėjo advokatų kontoros „Glimstedt“ vyr. teisininkas Ovidijus Speičys. O.Speičys pabrėžė, kad nors Migracijos departamento pateikta statistika rodo gražius rezultatus, tačiau patirtis sako, jog yra labai daug žmonių, kuriems Migracijos departamente pilietybės atkurti nepavyksta. O.Speičys kalbėjo apie reikalavimus, taikomus praktikoje, akcentuodamas pagrindines problemas, su kuriomis susiduria Lietuvos Respublikos pilietybę siekiantys atkurti asmenys, kartu siūlydamas sprendimo būdus, vienas kurių – Pilietybės įstatymo tobulinimas.

Seimo narys Stasys Tumėnas pasidomėjo Vidaus reikalų ministerijos atstovų, kodėl užsitęsias pilietybės atkūrimo svarstymo klausimas daug ilgiau nei Migracijos departamento nurodyti 5 mėnesiai ir kodėl tos pačios šeimos vienas narys atgauna pilietybę, o kitas ne.

Dž.G.Barysaitės nuotr.

Komisijos nario pavaduotojas Tomas Girnius akcentavo, kad pagal LR

Konstituciją referendumas organizuojamas valstybei ir tautai svarbiausiais klausimas, o užsienyje gyvenančių lietuvių teisė į dvigubą pilietybę, nėra tokios svarbos klausimas, nors jis nepaprastai rūpi šiai lietuvių daliai. Tomas Girnius kreipėsi į LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos narius, prašydamas padėti surasti alternatyvų būdą teigiamai išspręsti pilietybės klausimą, kuris užsienio lietuviams yra gyvybiškai svarbus, o daugumai Lietuvoje gyvenančių lietuvių – nėra itin svarbus klausimas.

Seimo narė Dalia Asanavičiūtė atsakydama į T.Girniaus kreipimąsi priminė, kad LR Konstitucijoje yra nurodyta, jog Konstitucijos I skirsnis gali būti keičiamas tik referendumo būdu ir paragino nesiblaškyti, susikaupti referendumui. D.Asanavičiūtė priminė, kad didžioji dalis balsavusių referendume buvo gyvenantys Lietuvoje.

Posėdžio pabaigoje, po komisijos narių ir posėdžio svečių pranešimų, pasisakymų ir vykusių diskusijų, Komisija priėmė dvi rezoliucijas [„Dėl privalomojo referendumo skelbimo ir įgyvendinimo“](#) ir [„Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo ir tobulinimo“](#).

www.pasauliolietuvis.lt